

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/11/2024
Identifikačné číslo spisu:	4122205620
Dátum vydania rozhodnutia:	24.03.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:4122205620.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu U. H., narodeného XX. Q. XXXX, Q., F. XXX/XX, zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Miklóssym, Vráble, Hlavná 1221, proti žalovaným 1/ J. Y., narodenému XX. K. XXXX, Q., F. XX a 2/ H. Y., narodenej XX. H. XXXX, Q., F. XX, obom zastúpeným advokátkou JUDr. Dagmarou Danóciovou, Nitra, Záborského 491/32, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Nitra sp. zn. 19C/56/2022, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 23. augusta 2023 sp. zn. 11Co/19/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ priznáva proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. februára 2023 sp. zn. 19C/56/2022 zamietol žalobu o určenie, že žalobca je vlastníkom pozemku v Nitre, katastrálnom území Nitra, v katastri nehnuteľností vedený v registri C ako parc. č. XXXX/X, zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 4 m², vytvoreným geometrickým plánom vyhotoveným Ing. L. Y. 24. marca 2022 č. 3/2022, úradne overeným Okresným úradom Nitra, katastrálnym odborom 08. apríla 2022 pod č. E Žalovaným 1/ a 2/ priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 194 ods. 2, § 228, § 230 a § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

1.1. Vo veci nebolo podľa súdu sporné, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľností vedených Okresným úradom Nitra, katastrálnym odborom v katastri nehnuteľností v katastrálnom území Q. na liste vlastníctva č. XXXX v registri C ako parc. č. XXXX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 281 m², parcelné č. XXXX/X, zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 76 m², parc. č. XXXX, záhrada

vo výmere 381 m², dom súp. č. XXX na pozemku parc. č. XXXX/X a stavba rozostavaného rodinného domu, bez súpisného čísla, na pozemku parc. č. XXXX/X a že žalovaní sú ako manželia bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísaných Okresným úradom Nitra, katastrálnym odborom, v katastri nehnuteľností vedenom pre katastrálne územie Q. na liste vlastníctva č. XXXX ako parcela registra C č. XXXX, zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 323 m², parc. č. č. XXXX, zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 32 m², parc. č. XXXX, záhrada vo výmere 172 m², parc. č. XXXX, záhrada vo výmere 207 m², stavba domu súp. č. XXX na pozemku parc. č. XXXX a stavba a garáže na pozemku parc. č. XXXX. Pozemky žalovaných zapísané na liste vlastníctva katastra nehnuteľností č. XXXX pôvodne spolu tvorili pozemok parc. č. XXXX/XX v evidovanej výmere 747 m², ktorý bol zapísaný v pozemnoknižnej vložke pozemkovej knihy č. XXXX. Tento pôvodný pozemok nadobudli kúpnu zmluvou 11. januára 1956 J. K. s manželkou P. K., rod. K., ktorí boli do pozemkovej knihy ako vlastníci zapísaní 15. augusta 1956 pod čd. XXX/XX. Prvým technickým podkladom so zameraním hranice medzi pozemkami vedenými v katastri nehnuteľností ako parc. č. XXXX/X a parc. č. XXXX vo vlastníctve žalobcu a pozemkami parc. č. XXXX a parc. č. XXXX v bezpodielovom spoluvlastníctve žalovaných bol geometrický plán a výkaz plôch z 31. augusta 1956 č. 35/1956. Geometrický plán bol vyhotovený po kúpe pozemkov pozemnoknižné parc. č. XXXX/XX a parc. č. XXXX/XX, a po ich zápise a zápise ich vlastníkov do pozemkovej knihy. Podanou žalobou sa žalobca domáha určenia hranice medzi pozemkami parc. č. č. XXXX/X a parc. č. XXXX vo vlastníctve žalobcu a pozemkami parc. č. XXXX a parc. č. XXXX v bezpodielovom spoluvlastníctve žalovaných, pretože súčasná právna hranica je evidovaná nesprávne a presahuje do pozemku žalobcu. Žalobca na podporu svojich tvrdení o nesprávne evidovanom priebehu hranice predložil znalecký posudok, odborné vyjadrenie a geometrický plán, všetky vypracované Ing. L. znalkyňou z odboru geodézia a kartografia. Žalobu považoval za jediný možný a relevantný prostriedok nápravy a uviedol, že žalovaní nemohli vlastníctvo nadobudnúť vydržaním, keďže u nich nešlo o nerušenú a dobromyseľnú držbu a tiež to, že o spornom vlastníckom práve nebolo doposiaľ rozhodnuté meritórne a že prejudiciálne posúdenie určitej otázky netvorí prekážku veci rozhodnutej.

1.2. Z pripojeného spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 16C/338/2016 súd prvej inštancie zistil, že na Okresnom súde Nitra prebiehalo konanie na návrh žalobcov J. Y. a H. Y. (žalovaní v tomto konaní) voči žalovanému U. H. (žalobca v tomto konaní) o odstránenie časti stavby rodinného domu. Okresný súd Nitra rozsudkom z 26. novembra 2018 č. k. 16C/338/2016-121 uložil žalobcovi povinnosť odstrániť časti nadstavby malometrážneho rodinného domu (zrubovej nadstavby postavenej na garáži) na parc. registra C katastra nehnuteľností č. XXXX/X parc. č. XXXX/X katastrálneho územia Q. zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX ktorá presahuje na parcely registra C katastra nehnuteľností č. XXXX a parc. č. XXXX, zapísané na liste vlastníctva č. XXXX po hranicu medzi týmito pozemkami v rozsahu: " - presahujúcu strechu v strede garáže nad parc. č. XXXX - 34 cm, za garážou 27 cm, na konci nadstavby malometrážneho rodinného domu, na parc. č. XXXX -11 cm; - presahujúce rohové spoje na parcele č. XXXX - 26 cm". V konaní sp. zn. 16C/338/2016 sa súdy zaoberali hranicou medzi pozemkami vo vlastníctve žalobcu a pozemkami vo vlastníctve žalovaných a dospeli k záveru, že hranica medzi pozemkami vedie tak, ako ju označili žalovaní a ako je vyznačená v pláne skutočného zamerania. Žalobca v tomto konaní nepreukázal, že vlastníctvo k spornej časti pozemku nadobudol vydržaním. V konaní sp. zn. 16C/338/2016 nebolo preukázané, že hranica medzi pozemkami bola zakreslená nesprávne. Žalobca plán skutočného zamerania pozemkov považoval za neobjektívny, toto tvrdenie však v konaní nepreukázal. Súd preto v konaní pod sp. zn. 16C/338/2016 považoval predložený plán skutočného zamerania za relevantný a pri rozhodovaní vychádzal z plánu skutočného zamerania pozemkov, dospel k záveru, že žalobca časťou nadstavby malometrážneho rodinného domu presahujúcou na pozemok žalovaných protiprávne zasiahol do ich vlastníckeho práva. Voči rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu, bolo žalobcom podané aj dovolanie, ktoré bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačí súd“) z 31. marca 2022 sp. zn. 5Cdo/100/2021 odmietnuté.

1.3. Súd prvej inštancie konštatoval, že v danej veci nebolo možné žalobe vyhovieť vzhľadom na právoplatne skončené konanie Okresného súdu Nitra sp. zn. 16C/338/2016, v ktorom súdy dospeli k záveru, že hranica medzi parcelami parc. č. XXXX, parc. č. XXXX/X a parc. č. XXXX/X vo

vlastníctve žalobcu a parcelami parc. č. XXXX, parc. č. XXXX a parc. č. XXXX. vo vlastníctve žalovaných prebieha tak, ako je zakreslená v pláne skutočného zamerania vypracovaného Geodetickou kanceláriou GEA, s.r.o., Ing. W. T.. V konaní bolo zároveň preukázané, že stavba žalobcu presahuje na parcely žalovaných parc. č. XXXX a parc. č. XXXX, za splnenia ďalších podmienok súd žalobe vyhovel a žalobcovi nariadil časť stavby presahujúcej na pozemky žalovaných odstrániť. Spornosť hranice medzi pozemkami žalobcu a žalovaných bola v konaní sp. zn. 16C/338/2016 vyriešená a zároveň tým bola definitívne vyriešená hmotnoprávna otázka vlastníckeho práva žalobcu k spornej časti parcely č. XXXX, pretože z tohto konania vyplýva, že celá parcela parc. č. XXXX je vo vlastníctve žalovaných. Vykonávanie ďalšieho dokazovania vypočítaním znalkyne Ing. L. Y. a svedka N. k priebehu spornej hranice považoval za nadbytočné, a s poukazom na zásadu hospodárnosti ich nevykonával.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie „nižšie súdy“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 23. augusta 2023 sp. zn. 11Co/19/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovaným priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď pre prejudiciálne posúdenie hranice medzi pozemkami žalobcu a pozemkami žalovaných v právoplatne skončenom konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 16C/338/2016, žalobu zamietol. Žalobcovi už v tomto predchádzajúcom konaní v pozícii žalovaného nič nebránilo uplatniť si a preukázať vlastnícke právo k predmetným pozemkom, čo sa mu však nepodarilo, čo vyplýva z odôvodnenia rozhodnutí vydaných v konaní Okresného súdu Nitra vedenom pod sp. zn. 16C/338/2016.

2.1. Podľa odvolacieho súdu nie je možné v jednom spore vyriešiť spornú otázku hranice medzi pozemkami vo vlastníctve žalobcu a pozemkami vo vlastníctve žalovaných tak, že jedna zo strán má povinnosť odstrániť časť stavby presahujúcu na pozemok vo vlastníctve druhej strany, ktorý má svoj základ v existencii jej vlastníckeho práva a následne, v spore o určenie vlastníckeho práva k tej istej nehnuteľnosti opätovne posudzovať priebeh hranice medzi pozemkami účastníkov konania a prípadne dospieť k opačnému záveru, že žalobca je vlastníkom spornej nehnuteľnosti. Takýto postup by nezodpovedal jednému zo základných princípov právneho štátu - princípu právnej istoty. Nie je pritom rozhodujúce, že v predchádzajúcom spore bola táto otázka posúdená len prejudiciálne, pretože toto posúdenie v sebe nevyhnutne zahŕňalo posúdenie samotného hmotnoprávneho vzťahu strán sporu k nehnuteľnostiam. Súd prvej inštancie v takomto prípade nemôže riešiť to, čo už bolo vyriešené v osobitnom právoplatne skončenom súdnom spore sporových strán.

2.2. Odvolací súd námietku žalovaného, že výsledok predchádzajúceho konania Okresného súdu Nitra sp. zn. 16C/338/2016 nemá vplyv na prejednávany spor, nepovažoval za dôvodnú, pretože otázka existencie vlastníckeho práva žalovaných v uvedenom spore bola nevyhnutnou (prejudiciálnou) otázkou vo vzťahu k dôvodnosti ich žaloby. Predmetná otázka danosti ich vlastníckeho práva k predmetným pozemkom bola podstatnou súčasťou právneho posudzovania veci a viedla k úspechu žalovaných v spore, a preto sa žalobca mýli, že tento spor a jeho výsledok nemá vplyv na prejednávany spor. Postupom súdu prvej inštancie teda nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces a súd prvej inštancie sa nemohol dopustiť pochybenia pri zisťovaní skutkového stavu veci, pretože súd rozhoduje o tom, ktoré dôkazy z navrhnutých vykoná. Vykonanie navrhovaného dokazovania nemohlo prispieť k objasneniu skutočností podstatných pre rozhodnutie vo veci, pretože tieto boli dostatočne zistené z pripojeného spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 16C/338/2016. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu zistil skutkového stavu veci v dostatočnom rozsahu, tento aj správne právne posúdil a žalobu ako nedôvodnú zamietol.

2.3. Odvolací súd sa stotožnil aj s procesným postupom súdu prvej inštancie v súvislosti s námietkou žalobcu, že neexistuje neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky konania, a to, prekážka právoplatne rozhodnutej veci. Súd prvej inštancie správne poukázal na odlišnosti v skutkovom vymedzení uplatnených nárokov žalobcov v predchádzajúcom spore a žalobcu v prejednávanej veci, a na to, že pre zmenené procesné postavenie strán má súd povinnosť vec posúdiť i s prihliadnutím na predchádzajúce rozhodnutie súdu o vzájomných vzťahoch účastníkov konania. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia poukázal na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/13/2020, ktorý sa s

otázkou záväznosti prejudiciálneho posúdenia komplexne vyporiadava, na ktorého závery v celom rozsahu odkazuje aj odvolací súd. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu postupoval správne, keď nevykonával všetky navrhované dôkazy, pretože by to bolo po uvedenom správnom právnom posúdení veci nadbytočné a nehospodárne.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a zrušiť aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3.1. Žalobca ako dôvod prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP uviedol porušenie svojho práva na spravodlivý proces, ktoré spočíva v nesprávnom rozhodnutí súdu zakladajúcim sa na zásadne nesprávnom priznaní účinkov právoplatnosti aj odôvodneniu meritórneho rozhodnutia o žalobe na plnenie, konkrétne posúdeniu prejudiciálnej otázky o existencii práva alebo právneho vzťahu, z ktorého právo na plnenie vychádza a že predchádzajúce rozhodnutie súdu o plnení, založené na nesprávnej evidencii priebehu hranice v údajoch katastra nehnuteľností, má tvoriť prekážku res iudicata. Porušenie práva na spravodlivý proces spočíva aj v nedostatočnom vykonaní dokazovania a nezistení skutkového stavu veci. Žaloba bola zamietnutá napriek tomu, že predložil dôkaz o nesprávnej evidencii hranice medzi pozemkami sporových strán, resp. dôkaz, o jej správnom priebehu, pričom obsah tohto dôkazu nebol vyvrátený ani spochybnený. Žalobca poukázal na znalecký posudok znalkyne Ing. L. č. 5/2021, ktorý súd prvej inštancie nevykonával ako dôkaz a odvolací súd toto pochybenie nenapravil.

3.2. Žalobca dôvod podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP uplatnil k riešeniu právnej otázky s poukazom na to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, konkrétne o otázke: "či prejudiciálne posúdenie existencie určitého práva v odôvodnení súdneho rozhodnutia o plnení, ak o existenciu tohto práva súd meritórne nerozhodol vo výroku rozhodnutia o plnení, tvorí alebo netvorí prekážku právoplatnej rozhodnutej veci podľa ustanovenia § 230 CSP pre následnú určovaciu žalobu o existencii tohto práva. Ide o právnu otázku, či rozhodnutie súdu o povinnosti plniť tvorí prekážku právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k následnej určovacej žalobe medzi tými istými sporovými stranami vo vzťahu k existencii práva, ktoré bolo predbežne právne posudzované v odôvodnení a nie vo výroku rozsudku na plnenie."

3.3. Podľa žalobcu uvedená právna otázka už bola riešená dovolacím súdom, ale rozdielne. Konkrétne poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu z 28. júna 2017 sp. zn. 3Cdo/115/2016 podľa ktorého: „o prekážku právoplatne rozhodnutej veci nejde v prípade, ak súd určitú otázku v konaní posúdi prejudiciálne. Prejudiciálna otázka a jej posúdenie nesmie byť nikdy poňaté do výroku súdneho rozhodnutia. Výrok súdneho rozhodnutia je jedinou časťou rozsudku, ktorá nadobúda právoplatnosť. Prejudiciálne posúdená otázka, ktorá sa prejavuje iba v odôvodnení rozsudku, nemôže tvoriť prekážku právoplatne rozhodnutej veci (porovnaj aj rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 MCdo 2/2014 z 30. októbra 2014). Inak povedané prejudiciálny účinok právoplatnosti skoršieho rozsudku v novom (ďalšom) občianskom súdnom konaní s neidentickým predmetom konania (inak by tu bola prekážka rei iudicatae) je pre súd záväzný, ak právoplatným rozsudkom už bolo o danej otázke rozhodnuté. Aby však takéto posúdenie bolo záväzné, otázka, ktorá je predbežnou otázkou v novom ďalšom konaní, musela byť v predchádzajúcom súdnom konaní právoplatne skončenom priamym predmetom sporu a musela byť posúdená vo výroku rozsudku. Právne posúdenie predbežnej otázky v odôvodnení rozhodnutia nemôže predurčovať hmotnoprávny stav pre rozhodnutie, ktoré ešte súdom nebolo vydané, pretože by tým dochádzalo k obmedzeniu subjektívneho hmotného práva žalobcu a jeho výkonu. Súd je teda viazaný iba výrokom rozsudku, nie jeho odôvodnením. Pre súd je záväzné posúdenie predbežnej otázky uskutočnené v inom konaní medzi totožnými účastníkmi, ak ide o otázku riešenú vo výroku rozhodnutia, t.j. otázku, ktorá bola predmetom konania, pričom riešenie ostatných otázok, s ktorými sa súd musel v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadať, nie je pre súd v inej veci záväzné (porovnaj rozsudky Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 26 Cdo 2804/2012 z 12. júna 2014 a sp. zn. 32 Cdo 4004/2014 z 3. decembra 2013)."

3.4. V rozhodnutí najvyššieho súdu z 30. novembra 2021 sp. zn. 5Cdo/13/2020 je táto otázka riešená

tak, že: „súdy v základnom konaní postupovali správne, keď v dôsledku prejudiciálneho vyriešenia otázky vlastníctva nehnuteľností v dvoch predošlých právoplatne skončených konaniach o plnenie žalobu o určenie vlastníckeho práva zamietli. Rozhodujúce je, že hmotnoprávna otázka vlastníctva nehnuteľností, esenciálna pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku na finančné plnenie, bola v predošlých konaniach, hoci len ako prejudiciálna, právoplatne vyriešená a ako uvádza najvyšší súd v rozhodnutí R 40/2013 nie je podstatné, či bola zodpovedaná správne alebo nie.“ Žalobca považuje právne závery prijaté v tomto rozhodnutí za nesprávne, pretože nereflektujú právnu úpravu Civilného sporového poriadku v otázkach prejudiciality, prekážky veci rozhodnutej a základných princípov Civilného sporového poriadku.

3.5. Podľa žalobcu, právna otázka, ktorá je predmetom tohto súdneho konania, nebola doposiaľ v súdnom konaní, a to ani v konaní Okresného súdu Nitra sp. zn. 16C/338/2016, doposiaľ právoplatne meritórne rozhodnutá. Rozsudok vydaný v tomto konaní nie je rozhodnutím o otázke, ktorá by bola alebo mala byť otázkou prejudiciálnou ku konkrétnemu pozemku v prospech žalobcu. Postup súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu je tak rozporný. Prekážka *res iudicata* v tomto prípade neexistuje. Výsledok konania Okresného súdu Nitra sp. zn. 16C/338/2016 nebráni tomu, aby súd v konaní sp. zn. 19C/56/2022 rozhodol o vlastníctve k nehnuteľnosti. Podľa žalobcu nie je predmetom totožný právny nárok a zároveň je odlišný aj skutkový stav. Predmetom konania pod sp. zn. 16C/338/2016 je odstránenie časti stavby a jeho výsledok pre konanie o určenie vlastníckeho práva k pozemku v prospech žalobcu nie je prekážkou veci rozhodnutej pre odlišnosť predmetu konania. Nepovažoval za správne priznať účinky právoplatnosti, či záväznosti aj odôvodneniu meritórneho rozhodnutia o žalobe na plnenie, konkrétne posúdeniu prejudiciálnej otázky o existencii práva alebo právneho vzťahu, z ktorého právo na plnenie vychádza. Pokiaľ sa právna otázka určenia nevyriešila právoplatným súdnym výrokom ako vec sama, jej prejudiciálne posúdenie netvorí prekážku veci rozhodnutej (veci právoplatne skončenej).

4. Žalovaní navrhli dovolanie žalobcu zamietnuť podľa ustanovenia §448 CSP, pretože žalobcom podané dovolanie podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nie je dôvodné. Závery znaleckého posudku a odborného vyjadrenia Ing. L. ktorého súčasťou je geometrický plán sú podľa nich nesprávne, pretože sú v rozpore s ustanoveniami § 63 a § 64 zákona č. 162/1995 Z. z. katastrálneho zákona, ktoré upravujú obnovu katastrálneho operátu a určovanie priebehu hraníc medzi pozemkami a z ktorých vyplýva, že vyhlásením platnosti obnoveného operátu sa doterajší operát stáva neplatným. Obnova katastrálneho operátu novým mapovaním v katastrálnom území Q. bola vykonaná v roku 1986. Technicko-hospodárske meranie začalo v roku 1984 a to aj na F. ulici i pozemkov, v súčasnosti vo vlastníctve strán sporu a o hraniciach medzi týmito pozemkami bol spísaný čiastkový protokol č. XXX. Podľa tohto čiastkového protokolu výsledky zistenia boli zaznačené v priloženom vyšetrovacom náčrte č. XXX. V tomto vyšetrovacom náčrte č. XXX bola hranica medzi pozemkami zameraná presne tak, ako je v súčasnosti zakreslená právna hranica v katastrálnom operáte, ktorá je aj užívateľskou hranicou. Čiastkový protokol č. 203 podpísala pani H., vtedajšia vlastníčka nehnuteľnosti, právna predchodkyňa žalobcu, a to bez pripomienok. Znalkyňa Ing. Y. na strane 2. a 3. znaleckého posudku popísala nové mapovanie - THM v roku 1984, ako aj postupné prečíslovanie parciel, avšak nevyporiadala sa s uvedenými listinami, nedostatočne prešetrila technické podklady nového mapovania a z tohto dôvodu je záver znaleckého posudku nesprávny a v rozpore s vyššie citovanými ustanoveniami § 63 a § 64 zákona č. 162/1995 Z. z. a s vyhláškou č. 461/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov. Poukázali na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 20. novembra 2019 sp. zn. IV. ÚS 132/2019, v ktorom bol riešený obdobný prípad obnovy katastrálneho operátu novým mapovaním. Znalkyňa Ing. Y. riešila akým spôsobom bola od roku 1956 zameraná hranica medzi pozemkami strán sporu. Uviedla, že pozemky boli prvýkrát zamerané geometrickým plánom č. 919/56, že tento nebol zakreslený do katastrálnej mapy a že v tomto geometrickom pláne bola právna hranica medzi pozemkami strán sporu zameraná správne. Podľa nich i v tejto časti je znalecký posudok nesprávny, keďže už v roku 1956 boli sporné pozemky oplotené, čo sa konštatuje v kúpnej zmluve č. ktorou právni predchodcovia žalobcu nadobudli sporný pozemok a geometrický plán č. 919/56 je v rozpore s tým, ako boli pozemky v prírode reálne oplotené. Nie je teda

pravdivé tvrdenie žalobcu, že dôkaz o nesprávnej evidencii hranice medzi pozemkami sporových strán, t. j. znalecký posudok a odborné vyjadrenie č. 1/2022 neboli vyvrátené, ani spochybnené. Plán skutočného zamerania, ktorý bol predložený vo veci sp. zn. 16C/338/2016 je správny a potvrdzuje priebeh hranice medzi pozemkami strán sporu.

4.1. K dovolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP uplatnenému žalobcom k prejudiciálnej otázke, ako aj spôsobu rozhodnutia súdu prvej inštancie (zamietnutiu žaloby a/alebo zastavenie konania), poukázali na body 23. až 26. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, s ktorými sa stotožnili.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je treba odmietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej CSP. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku tejto viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu stanovenú v ustanovení § 420 písm. f) CSP, sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia je nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou

práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, resp. rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97, zn. II. ÚS 251/03).

12. Nesprávnym procesným postupom sa rozumie faktická činnosť alebo nečinnosť súdu, ktorá predchádza vydaniu konečného rozhodnutia a účastníkovi konania (strane sporu) znemožňuje realizáciu jeho procesných oprávnení a marí možnosť jeho aktívnej účasti na konaní (R 125/1999, 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017, 8Cdo/85/2018). Postupom súdu nie je samotné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť návrhu alebo žaloby (1Cdo/228/2017, 2Cdo/220/2017, 3Cdo/110/2017, 4Cdo/128/2017, 5Cdo/45/2018, 7Cdo/35/2018, 8Cdo/56/2017).

13. Žalobca vyvodzuje existenciu procesnej vady konania uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP z jeho nesúhlasu s právnymi závermi nižších súdov, ktoré viedli k zamietnutiu žaloby, spočívajúce na nesprávnom priznaní účinkov právoplatného rozhodnutia odôvodneniu meritórneho rozhodnutia o žalobe na plnenie, uviedol záver o práve, z ktorého bolo právo na plnenie odvodzované a ktoré posudzoval ako predbežnú otázku, teda v nesprávnom zamietnutí žaloby o určenie priebehu hranice odôvodnené tým, že rozhodnutie o odstránení stavby je prekážkou res iudicata v danej veci.

14. Rozhodovacia prax dovolacieho súdu je jednotná v tom, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením, teda, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmatečnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP (R 54/2012, R 24/2017, 1Cdo/71/2018, 2Cdo/49/2018, 3Cdo/37/2018, 4Cdo/1/2018, 5Cdo/191/2018, 7Cdo/79/2018, 8Cdo/76/2018). Žalobca teda dovolaním neopodstatnene namieta, že súdy porušili jeho právo na spravodlivý proces právnym posúdením veci. Odvolací súd pri preskúmaní veci vychádzal len z prejudiciálnych účinkov predchádzajúceho rozhodnutia súdu o odstránení stavby a v bode 26. odôvodnenia rozhodnutia vysvetlil prečo v danej veci toto rozhodnutie nie je prekážkou rozhodnutej veci. V bode 26. odôvodnenia rozsudku uviedol, že: "o prekážku právoplatne rozhodnutej veci nejde v prípadoch, ak súd určitú otázku v konaní posúdil len prejudiciálne, pretože prejudiciálna otázka a jej posúdenie nesmie byť nikdy poňaté do výroku súdneho rozhodnutia, ktorý jediný v rámci súdneho rozhodnutia nadobúda právoplatnosť; riešenie prejudiciálnej otázky sa prejavuje len v odôvodnení rozhodnutia, ktoré nemôže tvoriť prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Navyše súd prvej inštalcie správne poukázal na odlišnosti v skutkovom vymedzení uplatnených nárokov žalobcov v predchádzajúcom spore a žalobcu v prejednávanom spore; navyše niet pochyb o tom, že zmenené procesné postavenie strán oproti predchádzajúcemu sporu zakladá povinnosť súdu znovu vec posúdiť za súčasného rešpektovania predchádzajúcich rozhodnutí o hmotnoprávných vzťahoch pôvodných strán; súd prvej inštalcie preto správne pristúpil k vecnému posúdeniu dôvodnosti žaloby žalobcu v prejednávanom spore."

15. K námietke žalobcu, že súd prvej inštalcie dostatočne nezistil skutkový stav veci, keď nevykonával dokazovanie posudkom Ing. L. znalkyne z odboru geodézia a kartografia, geometrickým plánom č. 3/2022 vyhotoveným znalkyňou, dovolací súd uvádza, že v dovolacom konaní nemožno formulovať nové skutkové závery vo veci a dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože

(na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, čo vyplýva z ustanovenia § 442 CSP, podľa ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a iné) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (rozhodnutie ÚS SR zn. IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. V preskúmvanej veci však dovolací súd takúto vadu nezistil, keďže súdy považovali dokazovanie navrhnuté žalobcom za nadbytočné, nakoľko rozhodujúce skutočnosti potrebné pre rozhodnutie vo veci boli zistené zo spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 16C/338/2016, čo je možné v plnej miere akceptovať.

16. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namietal, že mu odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP]) a dovolanie podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP odmietol.

17. Žalobca prípustnosť dovolania odvodzuje aj z dôvodu uvedeného v ustanovení § 421 ods. 1 písm. c) CSP.

18. Pre dovolanie prípustné podľa ustanovenia § 421 CSP platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1 a ods. 2 CSP).

19. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

20. K prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP sa súčasná judikatúra najvyššieho súdu ustálila na tom, že aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Ďalším nevyhnutným predpokladom je, že ide o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, vyriešenie ktorej nemalo určujúci význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Zároveň musí ísť o otázku, ktorú už riešil dovolací súd, v jeho rozhodnutiach je ale táto otázka riešená rozdielne. Napokon, otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní.

21. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP je relevantná právna otázka, pri riešení ktorej sa v rozhodovacej praxi vyskytla nejednotnosť navonok prejavená v prijatí odlišných názorov, ide teda o otázku, ktorú dovolací súd už riešil, v jej riešení dovolacími senátmi sa však prezentuje nejednotnosť brániaca vytvoreniu ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

22. V danej veci žalobca namietol nesprávne posúdenie záväznosti prejudiciálneho posúdenia existencie určitého práva v odôvodnení súdneho rozhodnutia o plnení, ak o existencii tohto práva nebolo

rozhodnuté vo výroku rozhodnutia o plnení, konkrétne, či takéto rozhodnutie tvorí alebo netvorí prekážku právoplatne rozhodnutej veci podľa ustanovenia § 230 CSP pre následnú určovaciu žalobu.

23. Uvedená otázka mala byť riešená v rozsudku najvyššieho súdu z 28. júna 2017 sp. zn. 3Cdo/115/2016, podľa ktorého je pre súd záväzné posúdenie predbežnej otázky uskutočnené v inom konaní medzi totožnými vlastníckmi, ak ide o otázku riešenú vo výroku rozhodnutia, t. j. o otázku, ktorá bola predmetom konania, pričom riešenie ostatných otázok, s ktorým sa súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal, nie je pre súd v inej veci záväzné. Naproti tomu v odôvodnení rozsudku najvyššieho súdu z 30. novembra 2011 sp. zn. 5Cdo/13/2020 je uvedený záver, že pre súd je záväzné aj vyriešenie otázky vlastníctva nehnuteľnosti žalobcu v konaní o žalobe na plnenie vyplývajúcej z tohto vlastníckeho práva, a to aj vtedy, ak otázka vlastníckeho práva esenciálna pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku na finančné plnenie bola v predchádzajúcich konaniach, hoci len prejudiciálne vyriešená.

24. Prejudicialita súdneho rozhodnutia znamená, že súd nemôže ako predbežnú otázku znovu riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom spore účastníkov, preto nie je rozhodujúce, či súd v právoplatne skončenom konaní vec správne alebo nesprávne právne posúdil. So zreteľom na právoplatnosť rozhodnutia, a z toho plynúcu záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia nesmie byť táto otázka položená a akékoľvek jej „nové“ právne posudzovanie v inom (ďalšom) konaní tých istých účastníkov je nepripustné. Iné riešenie by znamenalo, že súd môže porušiť viazanosť uloženú mu zákonom v ustanovení § 159 ods. 2 OSP (v súčasnosti § 228 CSP). Pokiaľ súd prejudiciálny účinok ignoruje (nevezme za základ pre svoje rozhodnutie prejudikovaný hmotnoprávny vzťah a rozhodne v rozpore s prejudikovaným hmotnoprávnym vzťahom), nerešpektuje záväzné súdne rozhodnutie a koná v rozpore s ústavou, v zmysle ktorej môžu štátne orgány konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (Čl. 2 ústavy). Zásada právnej istoty je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Popretie prejudiciálnej záväznosti právoplatného súdneho rozhodnutia znamená zásah do stability práva a právnych vzťahov, ako aj do riadneho výkonu spravodlivosti (1Cdo/44/2010).

25. Právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a to, či je súd v konaní o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam viazaný skorším posúdením otázky vlastníctva tých istých nehnuteľností ako otázky prejudiciálnej v právoplatne skončenom konaní o plnenie (vydanie bezdôvodného obohatenia, resp. zaplatenia nájomného), riešil dovolací súd v rozhodnutí z 30. novembra 2011 sp. zn. 5Cdo/13/2020, na ktoré v dovolaní poukázal dovolateľ. V tomto konaní sa žalobca domáhal určenia svojho výlučného vlastníctva k nehnuteľnostiam na tom skutkovom základe, že kúpna zmluva, ktorou nehnuteľnosti nadobudol žalovaný je neplatná. Odvolací súd (pri nespornosti skutkových tvrdení zistených okresným súdom) konštatoval, že z právoplatne skončených skorších konaní vedených vyplývajú prejudiciálne dôsledky pre prejednávany spor. Otázka existencie vlastníckeho práva právnych predchodcov žalovaného v uvedených sporoch bola nevyhnutnou (prejudiciálnou) vo vzťahu k dôvodnosti ich žalôb, bola podstatnou súčasťou právneho posúdenia veci a viedla k jeho úspechu v sporoch (bez existencie ich vlastníckeho práva by nemohli byť žalovaní v spore vzhľadom na obranu žalobcu úspešní). Otázku prejudiciálnych dôsledkov predchádzajúceho konania o plnenie (bezdôvodného obohatenia či nájomného) vo vzťahu k nasledujúcemu konaniu (o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti) v rozhodnutí z 30. novembra 2011 sp. zn. 5Cdo/13/2020 vyriešil tak, že: "Je rozhodujúce, že hmotnoprávna otázka vlastníctva nehnuteľností, esenciálna pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku na finančné plnenie, bola v predošlých konaniach, hoci len ako prejudiciálna, právoplatne vyriešená a ako uvádza najvyšší súd v rozhodnutí R 40/2013, nie je podstatné, či bola zodpovedaná správne alebo nie. V tomto rozhodnutí poukázal na to, že žalobcovi (ktorý v dovolaní pripúšťa istý druh svojej minulej pasivity) v týchto konaniach v pozícii žalovaného nič nebránilo uplatniť a preukázať tvrdené vlastnícke právo. V súčasnosti sa preto medzi tými istými sporovými stranami nesmie vychádzať z iného záveru ohľadom existencie, resp. neexistencie vlastníckeho práva, než ako o tomto ich právnom vzťahu už bolo právoplatne rozhodnuté. Iný záver by podľa dovolacieho súdu napriek tomu, že vlastníctvo nehnuteľností bolo vyriešené len prejudiciálne, znamenal ústavne neudržateľné narušenie princípu právnej istoty, pretože by došlo k neakceptovateľnému a

nezdôvodniteľnému zásahu do stability právneho vzťahu a Ústavou SR chráneného vlastníckeho práva. Preto súd v tomto prípade nemôže znovu riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom spore sporových strán."

26. Naproti tomu aj keď v konaní vedenom pred dovolacím súdom pod sp. zn. 3Cdo/115/2016 bolo predmetom konania pred súdmi tiež určenie vlastníckeho práva žalobcov k nehnuteľnostiam, v súvisiacom súdnom konaní k spornému vlastníctvu nehnuteľnostiam z kúpnej zmluvy bolo konštatované, že K. H. bol síce osobou oprávnenou na vydanie nehnuteľností pre účely reštitúcie, no tento záver sa neprejavil vo výroku rozhodnutia vo veci. Najvyšší súd ako súd dovolací v tomto rozhodnutí konštatoval, že v súvisiacom konaní súdy vychádzali zo záveru, že K. H. bol oprávnenou osobou na vydanie nehnuteľností, neprejavilo sa to však v záväznej forme, a to vo výrokoch daných rozhodnutí. Naopak, za predpokladu, že oprávnenú osobu na účely reštitúcie nemožno stotožňovať s vlastníkom (uznesenie ústavného súdu zn. PL. ÚS 23/1998 z 1. júla 1998), výsledkom súvisiaceho konania bolo, že K. H. nedosiahol uplatnený reštitučný nárok a zostal aj po skončení konania v rovnocennom postavení ako ktorýkoľvek potenciálny reštituent. V prípade žalobcov, ktorí boli v súvisiacom konaní žalovanými, ide teda o úspešných reštituentov, ktorí mohli odvodzovať svoje vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam z dohody. Podľa konštantnej judikatúry a podľa zásady prejudiciality a viazanosti súdu právoplatnými rozhodnutiami vydanými v inom konaní, ak bola medzi účastníkmi s konečnou platnosťou vyriešená otázka hmotnoprávneho vzťahu, súd v inom (novom) občianskom súdnom konaní nemôže posudzovať danú otázku inak, pričom je viazaný iba výrokom rozhodnutia, nie jeho odôvodnením. V tejto veci dovolací súd konštatoval, že v kontexte prejudiciálnych dôsledkov súvisiaceho konania na prejednávanú vec bolo rozhodujúce, že jeho právoplatným výsledkom bolo zamietnutie návrhu K. H. na vydanie nehnuteľností a zamietnutie návrhu na určenie neplatnosti reštitučnej dohody v prospech žalobcov. Uvedené je významné o to viac, že v súvisiacom konaní išlo o reštitučnú žalobu. To znamená, že tam, kde existuje špeciálna právna úprava, nemožno použiť úpravu všeobecnú. Ak sa možno domáhať ochrany práva postupom podľa reštitučného predpisu ako špeciálneho, teda ak je daný reštitučný nárok, nemožno uplatniť nárok na ochranu vlastníctva podľa všeobecných právnych predpisov, najmä podľa § 126 ods. 1 OZ, a to ani žalobou o určenie vlastníckeho práva, či už svojho alebo svojho predchodcu ku dňu jeho smrti § 80 OSP. Reštitučné predpisy vychádzali z domnienky, že vec prešla v rozhodnom období na štát, a to aj v prípadoch jej prevzatia bez právneho dôvodu, pričom oprávnené osoby, ktoré si uplatnili nárok podľa týchto predpisov, sa stali vlastníkami veci až jej vydaním. S prihliadnutím na právoplatný výsledok súvisiaceho konania, keď nebolo vyhovieť žiadosti K. H. o vydanie veci podľa reštitučných predpisov, v novom konaní bolo vylúčené úspešne uplatňovať nárok zodpovedajúci reštitučnému právu na vydanie veci a nebolo možné prejudiciálne skúmať možnosť K. H. dosiahnuť vydanie veci od právnych predchodcov žalobcov, pokiaľ v „špeciálnom“ konaní úspešný nebol.

27. Z uvedeného vyplýva, že predmet konania vedeného pod sp. zn. 3Cdo/115/2016 vychádzal z rozdielnych skutkových okolností ako vo veci, v ktorej rozhodoval dovolací súd pod sp. zn. 5Cdo/13/2020, pretože H.K. bol v pozícii iba potencionalného reštituenta, o vlastníckom práve ktorého nebolo vydané žiadne rozhodnutie a jeho vlastníctvo sa neposudzovalo ani prejudiciálne.

28. Dovolací súd vychádzajúc z uvedeného dospel k záveru, že predmetná otázka záväznosti prejudiciálneho posúdenia existencie určitého práva v odôvodnení súdneho rozhodnutia o plnení, konkrétne - predbežné vyriešenie otázky vlastníctva nehnuteľností v právoplatne skončenom konaní o odstránení stavby, v dovolateľom označených rozhodnutiach nie je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Nižšie súdy postupovali správne, ak žalobu zamietli po tom, čo prejudiciálne vyriešili otázku vlastníctva nehnuteľností v právoplatne skončenom konaní o odstránení stavby z pozemku, ku ktorému v aktuálnom konaní žalobca žiadal určiť vlastníctvo.

29. Takéto posúdenie veci následne potvrdzuje dôvodnosť právneho názoru, že otázka hmotnoprávneho vlastníctva dotknutých nehnuteľností, esenciálna pre posúdenie opodstatnenosti odstránenia časti stavby, bola v predchádzajúcom konaní - hoci len ako prejudiciálna - právoplatne vyriešená. Dovolanie preto ani podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP nie je prípustné.

30. Dovolací súd z uvedených dôvodov dovolanie žalobcu odmietol aj podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

31. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.